Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС.: HEnderson 5-8740

РІК LXI. Ч. 252. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 31-го ГРУДНЯ (FRIDAY) 1954. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 252. VOL. LXII.

АЙЗЕНГАВЕР ЗВЕРНЕТЬСЯ ДО КОНҐРЕСУ ПРО ПІДВИШКУ ПОШТОВИХ ОПЛАТ

ПРОПОНУЄ ПІДВИШКУ ДЕРЖАВНИМ УРЯДОВЦЯМ, ПОШТОВИКАМ І ВІЙСЬКОВИКАМ

Оґеста, Джорджія. — Президент Айзенгавер вирішив в найближчому році знову внести до Конґресу законопроєкт про підвишку платні федеральним урядовцям та про підвишку оплати від поштових пересилок. Це думає зробити президент вже 11 січня, а 13 січня має внести законопроєкт про підвишку платень для військовиків. Поштові оплати від пересилок першої кляси мають бути збільшені з теперішніх трьох центів від листа до чотирьох центів. Айзенгавер домагався цієї підвишки вже в минулому році, але тоді Конґрес не погодився на підвишку. Летунська пошта мала б подорожчати до сімох центів за одну унцію. Президент поставив був вето проти закону про підвишку платні поштовикам, твердячи, що на цю підвишку немає прибутків, коли Конґрес відкинув законопроєкт про підвишку поштової оплати. Пропонована президентом підвишка платні федеральним урядовцям коштуватиме державній скарбниці 202 мільйони долярів. Ця підвишка мала б становити п'ять відсотків і становила б річно від 125 до 803 долярів. Президент ще не заявив, наскільки мали б бути збільшені поштові оплати, але генеральний поштмайстер Артур Соммерфілд сказав, що їх треба збільшити так, щоб вони покривали недобір, який виникне внаслідок збільшення платні поштовикам.

З Вашинґтону повідомляють, що підвишка платні федеральним урядовцям і поштовикам коштуватиме державну скарбницю коло 900 мільйонів долярів. Підвишка платні фаховим військовикам мала б збільшити державні видатки на 750,000,000 долярів. На покриття того недобору мало б прибути з підвишки поштових оплат коло 223,009,000 долярів, а з редукції військових сил мала б державна скарниця заощадити 625 мільйонів. З урядових кіл заповідають, що уряд не проєктує нових податків, на покриття тієї суми, яку треба буде видати на збільшені платні поштовикам, федеральним урядовцям і фаховим військовикам. Пресовий секретар Білого Дому Джеймс С. Габерті заявив, що уряд погодиться на збільшені державні видатки тільки тоді, коли Конґрес одночасно знайде джерело прибутків на покриття цих новоухвалених видатків. Згідно з новим законопроєктом військовики мали б дістати ще більшу лікарську опіку, яка відносилася б також і до їхніх родин.

Департамент справедливости здобув державі 30 мільйонів від податкових фальшівників

Вашинґтон. — Асистент генерального прокуратора Воррен Е. Бурджер заявив, що цього року департамент справедливости здобув для державної скарбниці 30 мільйонів долярів від тих податковців, які фальшивими податковими заявами хотіли обманути державу. Цього року департамент справедливости мусів покликати до суду 542 податковців. Минулого року засуджено 493 податковців, а 1953 — 377. Крім цього ще велике число несумлінних податковців чекає на судові розправи. Між засудженими є великі багатії, а навіть кілька високих податкових урядовців.

У ЗДА цього року народилися чотири мільйони дітей

Вашинґтон. — Цього року популяційна статистика в ЗДА побила всі дотеперішні рекорди. Статистичні фахівці з Федерального Публічного Уряду Здоров'я твердять, що цього року число народжених дітей перевищить чотири мільйони. Ті самі статистики повідомляють, що число розводів в цьому році буде на 40 відсотків нижче від рекордового числа розводів, яке було в 1946 році. Так само стверджують в 1954 р. найнижчий відсоток смертности, який виносить тільки 9.2 на кожну тисячу населення, а минулого року цей відсоток становив 9.7. В 1946 році було в ЗДА 610,000 розводів, або 4.3 на кожну тисячу. Тепер число розводів зменшилося на 40 відсотків. Цього року в трьох перших чвертях було всіх розводів у ЗДА 118,677, а в тому самому часі минулого року 124,151. Найбільше розводів було в стейтах Невада і Флорида, бо там дуже ліберальні розводові закони, і з інших стейтів їдуть туди, щоб дістати розвід. Але в 1954 році зменшилося число заключуваних подруж, бо тепер одружуються переважно ті хлопці й дівчата, які народилися під час депресії, коли зменшилося число народин. Багато родин має вже по троє, четверо і п'ятеро дітей.

Новий спікер не дозволить передавати через телевізію конґресові переслухання

Вашинґтон. — Новий демократичний спікер Палати Репрезентантів конгресмен Сем Рейберн заявив, що він не дозволить, щоб телевізійні стації передавали переслухання з конґресової комісії. Це становище нового спікера протилежне до того, які займав республіканський провідник Палати Репрезентантів Джозеф В. Мартин. Мартин стояв на становищі, що сама комісія має вирішувати, чи її переслухання може передавати телевізійна стація. Провідник Палати Репрезентантів не вирішує цієї справи, а залишає її спікерові. Рейберн каже, що під час свого урядування в 82 і 83 Конґресах він не дозволяв на телевізійні передачі з конґресових комісій, бо частина публіки слушно твердила, що конґресові комісії мають виконувати свою працю, а не виступати немов артисти перед мільйонами глядачів, які сидять при телевізійних апаратах. Голова Виконного Комітету Товариства Радіових і Телевізійних Кореспондентів Ричард Л. Гаркнесс заявив про своє невдоволення з цього становища Рейберна і сказав, що він буде особисто інтервеніювати в нового спікера, коли він прибуде з Тексасу до Вашинґтону на сесію Конґресу, яка починається 5 січня.

МекКарті переслухуватиме свідків у справі комуністичних впливів в оборонній продукції

Вашинґтон. — Сенатор Дж. МекКарті, голова Сенатської Постійної Слідчої Підкомісії, несподівано скликав членів своєї комісії на понеділок, 3 січня 1955 року, бо хоче ще впродовж останніх двох днів свого урядування вести слідство про комуністичні впливи в оборонних фабриках. Після цього МекКарті передасть головство тієї підкомісії демократам, які здобули більшість під час листопадових виборів. Слідство будуть вести цілий день у понеділок і вівторок, бо воно не могло відбутися в четвер 30 грудня з огляду на збори демократичних і республіканських сенаторів. МекКарті покликав на слідство 16 свідків, які мають зізнавати про комуністів у таких фабриках, які працюють для оборони держави, як Дженерал Електрік в Новій Англії, Вестінґгавз в Питсбурґу і Алліс Челмерс в Бостоні. МекКарті сказав, що він хотів би ще переслухати двох свідків „здогадних комуністів" в армії, якщо йому дозволить час. Прізвища цих свідків він не назвав.

Секретар праці за використання всіх робітничих сил

Вашинґтон. — Секретар праці Джеймс П. Мічелл заявив у своїй промові, яку виголосив його асистент в Гарвардському університеті, що ЗДА мусять скасувати всяку дискримінацію при затрудненні робітників, яка основується на віці, расі і релігійних упередженнях. „Ми не можемо дозволяти собі на упередження", казав секретар праці Мічелл. ЗДА ніколи не можуть мати стільки робітників, скільки їх є за залізною куртиною. Але що нам бракує в кількості, те ми можемо надолужити якістю". Америка мусить збільшувати свої робітничі сили і дбати про них, а це неможливе, коли існуватиме дискримінація.

В сніговіях згинули 28 осіб

Шикаґо, Ілл. — В багатьох стейтах ЗДА панували сніговії, які в деяких околицях мали силу торнада, і в цих зимових буревіях загинули, згідно з неповними обрахунками, 28 осіб. Тисячі авт були затримані в снігу, який грубою верствою покрив південні стейти. Дев'ять осіб згинули в літаковій катастрофі, коли в стейті Алабама внаслідок буревію розбився військовий літак типу С-119. Стейт Кензас покритий верствою снігу 25 цалів завгрубшки. Власники позакривали крамниці, а Крайова Ґвардія мусіла очищувати вулиці. В багатьох містах Середнього Заходу поперивані електричні проводи і зовсім стримана комунікація. В стейтах Алабама і Міссіссіпі буревій віяв з силою торнада і поранив 22 особи. В Західній Вірджінії наповнилися ріки водою, і декуди вже вода вийшла з берегів, спричиняючи повінь та заливаючи нижче положені доми. Одночасно в стейті Конетикат був найтепліший 29 грудень в історії цього стейту, бо температура дійшла була до 57 ступнів, але пізніше і там термометер впав до 41 ступня. В Тексасі Оклагомі військові танки мусіли рятувати ті авта, які застрягли в снігу, та витягати їх із снігових заспів. В той спосіб врятовано коло 2,000 авт. В одному місці гелікоптер врятував 5 осіб, які були засипані в авті коло Вернону, Тексас. Військові танки допомагали витягнути з снігу шкільні автобуси, якими верталися діти зі шкіл. Червоний Хрест заопікувався тими жертвами стихійної катастрофи, даючи їм теплі харчі. В Шикаґо було ще й інше дивне явище природи, бо там під час морозу і снігу гриміло й блискавиці спалахували по небі, освічуючи білий сніг. Центр цієї сніговії був в південній частині стейту Іллиной, і звідтам порушувався до північносхідньої частини.

РІЗДВЯНІ ЧИСЛА „СВОБОДИ"

З уваги на Новий Рік, що припадає в суботу, 1-го січня, це число „Свободи" є останнє в 1954-му році. Чергове число „Свободи" появиться з датою 4-го січня і разом з ним буде розіслане теж січневе число дитячого журналу „Веселка, що з уваги на Різдвяні Свята появиться на початку місяця, як різдвяне число. Чергове число „Веселки" появиться вже нормально, з датою 15-го лютого. З уваги на велику кількість різдвяно-святочного матеріялу, буде цьогорічних три святочні числа „Свободи", що появляться з датами 5, 6 і 8-го січня, всі по вісім сторінок друку, отже разом 24 сторінки, які, крім святочного матеріялу, включатимуть і святочні оголошення, святочні побажання та звичайний інформаційний матеріял. Крім того, цього і наступного тижня, подібно, як і попереднього, в англомовному тижневику не буде сторінок молоді. Натомість дві сторінки молоді, „Студентське Слово" і „Шлях Молоді", появляться окремою вкладкою в щоденнику в тижні після Свят. „Пластова Ватра' появиться уже нормально на 4-ій сторінці англомовного тижневика в числі після свят. До дотеперішніх чотирьох сторінок молоді: студентської, СУМівської, пластової і спортової, в 1955-ому році буде додана ще сторінка МУН (молоді ОДВУ) „Промінь". Перше число цієї сторінки появиться після першої новорічної черги чотирьох дотеперішніх сторінок. Тим самим сторінки чергуватимуться не щочотири, а щоп'ять тижнів. Двотижнева літературно-мистецька вкладка до щоденника появлятиметься нормально, як і в 1954 році, а в ній теж неперіодично друкуватиметься започаткована вже сторінка „Фото-Аматора".

ФРАНЦУЗЬКІ КОМУНІСТИ ДЕМОНСТРУЮТЬ

Під час нарад французького парляменту над ратифікацією Паризького договору, що передбачає озброєння Західньої Німеччини та включення її до Північно-Атлантійського оборонного пакту (НАТО), групи французьких комуністів постійно влаштовують більші і менші демонстрації біля будинку парляменту, домагаючись відкинення договору. На фото: одна з груп демонстрантів з відповідними плякатами.

Ген. Франко нараджувався з претендентом на престіл

Мадрид. — Претендент на еспанський престіл, Дон Хуан з Бурбонів, прибув із Портуґалії, де він постійно живе, до посілости свого приятеля, чільного монархіста, недалеко португальського кордону на еспанському боці, куди приїхав теж на нараду диктатор Еспанії, генерал Франко. Це була їх перша зустріч від 1948-го року, коли вони погодились щодо виховування сина Дон Хуана, Хуана Карльоса, в середній школі в Еспанії. Тепер вони мали порозумітися щодо дальшої освіти Хуана Карльоса. Сам Дон Хуан, що має тепер 43 роки є сином останнього еспанського короля Альфонса XIII, що його вигнала з краю революція 1931-го року. Дон Хуан не зрікся своїх претенсій на престіл, але генерал Франко не хоче чути про них, не забувши Дон Хуанові його заклику до еспанських монархістів під час останньої війни, щоб вони не співпрацювали з режимом Франка.

В Юґославії арештовано біографа Тіта за „ворожу пропаґанду"

Беоґрад. — Розбіжності у комуністичній верхівці в Юґославії дійшли до того ступня, що на домагання державного прокуратора позбавлено особистої недоторканости члена парляменту й члена Центрального Комітету комуністичної партії, близького приятеля Тіта і його біографа, професора університету Владіміра Дедіжера, й арештовано його під закидом ведення „ворожої пропаґанди". Дедіджер солідаризувався був з недавнім віце-прем'єром Джіласом, що закинув комуністичній верхівці в Юґославії „авторитарність" і „недемократичність" і зажадав створення двопартійної системи. Поліція заборонила Деділжерові відбути пресову конференцію і коли представники преси прийшли до його дому, то застали там кількох поліціянтів, які заявили їм, що Дедіжер „спить". Офіційного потвердження, що його арештовано, ще нема, але повідомлено, що він стане перед судом за ведення ворожої пропаґанди.

Амбасадорка Лус приготовляє відвідини італійського прем'єра

Рим. — З Риму відлетіла до ЗДА амбасадорка Клер Лус, щоб відбути основні розмови з керівними американськими чинниками про всі проблеми, які в'яжуть Америку з Італією. Одною із спеціяльних цілей подорожі американської амбасадорки є підготовити відвідини італійського прем'єра Шельби. Він прибуде до З'єдинених Держав в часі між лютим, коли разом із міністром закордонних справ Мартіно відвідає Лондон, і травнем, коли в Італії відбудуться вибори нового президента. Престиж прем'єра Шельби надзвичайно зріс в офіційному англомовному світі, коли він зумів — всупереч завзятій кампанії комуністичної партії — перевести в італійському парляменті ратифікацію Паризького пакту великою більшістю голосів, об'єднавши усі партії в один протикомуністичний фронт.

Український журнал італійською мовою

Як повідомляє „Християнський Голос", в Римі появилося перше число італійського квартальника „Україна". Видає і редаґує його д-р В. Федорончук. У першому числі поміщені статті італійських знавців української проблеми: кол. амбасадора і голови Італійсько-Українського Товариства проф. Амадео Джанніні; д-р Енріко Інсабато; д-р Вітторе Кверель і д-р Рікардо Бондіолі. З українських авторів є статті знаного молодого вченого історика Церкви о. д-ра Атаназія Великого і д-ра Василя Федорончука. Поміщена теж коротенька стаття про 1 листопад, далі рецензії на французькомовну книжку мґр. Романа Якемчука „Україна в міжнароднім праві" і на англомовну книжку проф. В. Січинського „Україна в чужоземних коментарях і описах" та хроніка з діяльности українців в Італії і у вільному світі взагалі.

Завдання журналу — бути джерелом інформацій і студій для італійців та інших чужинців, що цікавляться чи можуть цікавитися Україною і її проблемами.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПРОДОВЖУЄ РАТИФІКАЦІЙНІ ДЕБАТИ

Париж. — Французький парлямент минулої середи відложив голосування над цілістю Паризького договору, включно з протоколом про прийняття Західньої Німеччини до Західньо-Европейської Унії і про признання їй права озброїтись — на 24 години, себто до четверга 30-го грудня ц. р. Переголосовано тільки ще раз прийняття Зах. Німеччини до НАТО — цим разом більшістю лише 21 голоса. Ця нова загайка вийшла наслідком формалістично-процедурального підходу до становища прем'єра Мендес-Франса, який пов'язав справу довір'я для уряду не тільки з голосуванням над цілістю Паризького договору, але й над новим законом про встановлення окремої комісії для одобрювання висоти збройних сил, про які говориться в отому договорі. Тому, що в останній хвилині змінено текст того нового закону, щоб він не суперечив з компетенціями командування НАТО, комуністичні посли почали кричати, що це вже інший закон, а тому, що над кожною справою, з якою зв'язане вотум довір'я для уряду, треба надумуватися найменше 24 годин, то вони жадають відложити голосування. Коли голова парляменту погодився з такою формальною інтерпретацією, то він висловив цим тихе бажання більшости парляменту, щоб знову відкласти момент, в якому прийдеться прийняти історичне рішення в найменш милій французам справі — озброєння німців. Сам Мендес-Франс признав, що теперішня дебата у французькому парляменті є „прикра". Колишній кількакратний прем'єр і почесний голова французького парляменту Едуард Ерріо — признав слушність Молотову, що ратифікування Паризького договору було б суперечне з французько-совєтським пактом взаємної допомоги. — Речник де-Голлістів Палевскі, твердив, що краще допустити до кризи в НАТО, ніж до кризи, що настала б наслідком приходу німців знову до великої сили. Зате лідер соціялістів Молле пригадав, що мир в Европі і її безпека залежатимуть від присутности в Европі американських військ, а Америка узалежнила залишення цих військ в Европі від включення німецької армії до НАТО, — тому, мовляв, нічого не залишається, як вволити волю Америки. Сам Мендес-Франс обмежився до заявлення ще раз, що він вживатиме після ратифікування договору всіх заходів, щоб довести до конференції „великої чвірки". Зрештою, як стверджують часописні коментарі, — Мендес-Франс був виразно втомлений і до краю схвильований.

У Вашинґтоні ждали на вислід засідання французького парляменту з великим напруженням. Державний секретар Доллес півтори години конферував з англійським амбасадором Мейкінсом, обмірковуючи з ним становище, що його треба буде зайняти на випадок „різних можливостей", які можуть трапитись у Парижі. Літак президента Айзенгавера в Оґесті стояв знову готовий, щоб завезти президента негайно до Вашинґтону, якщо Франція остаточно відкинула б Паризький договір. Загально панує переконання, що згода французького парляменту на домагання комуністів і відложення голосування на дальших 24 години — це погані прогнози для четвергового голосування.

Комуністична партія радить в Західній Німеччині

Бонн. — Західньо-німецькі комуністи, що відбувають свій конгрес у Гамбурзі, розпочали його проголошенням 32-х резолюцій проти Паризького договору і закликом до об'єднання Німеччини „на основі вільних виборів". Комуністичні партії із Східньої Німеччини, Франції, Англії, скандинавських держав, Фінляндії, Бельгії, Голляндії, Швайцарії і Австрії прислали своїх делеґатів. Конґрес рішив, за прикладом Москви і на її наказ, встановити „колективний партійний провід". Це має проявитися в тому, що буде скасоване становище голови партійної екзекутиви, а створено партійний секретаріят. Голова західньо-німецької комуністичної партії Макс Рейман не прибув, — бо він або скривається, або втік на схід. У хвості й під фактичними проводом західньо-німецької комуністичної партії тягнеться аж 37 різних організацій, про подвиги яких говорено на партійному конґресі. Головними двома точками конґресу є процес перед конституційним трибуналом за право існування комуністичної партії в Західній Німеччині, конституція якої забороняє існування тоталітарних партій, і справа озброєння Західньої Німеччини згідно з Паризьким договором. Очевидно, що конґрес відбувається за заздалегідь виготовленим пропаґандивним пляном, що йде по лінії закордонної політики СССР.

В АМЕРИЦІ

● **Президент** Айзенгавер 11 січня передасть нагороду тов. „Великі Брати Америки й Канади" директорові Дженерал Моторс 79-річному Чарлзові С. Моттові, якого це товариство наймeнувало Великим Братом на 1954 рік. Це товариство допомагає хлопцям-безбатченкам.

● **Бойовий корабель** „Геверфілд", який під час війни ескортував морські каравани, дістав нове призначення. На ньому буде споряджена радарова стація, яка контролюватиме літаки, підводні човни й надводні кораблі, що зближаються до американського узбережжя.

● **Суд присяглих** у Ґрінбурґу, Па., засудив до кари на електричному кріслі 26-річного Джана Веслі Вейбла, який був пострахом на пенсилвенській автостраді, вбиваючи автовозіїв. 28 липня 1953 року він убив шофера вантажного авта Тітса.

● **Католицька** Архидієцезія в Ню Йорку зібрала в 1954 рекордову суму на добродійні цілі — 2,480,962 доляри. На адміністрацію цієї добродійної збірки видано коло п'яти відсотків.

● **57-річний** Ліон Сем Морлок ще в 1920 році був засуджений до 12-річної тюрми за вбивство оклагомського ресторатора. Але він тоді втік із тюрми і 34 роки проживав під чужим прізвищем, працюючи як шофер в Пгайо. Морлока пізнали на похороні його батька, і судова влада закликала його до суду.

● **В Ню Йорку** 28 грудня ц. р. був найгарячіший день в історії цього міста. Температура дійшла до 60.4 Фаренгайта і в центрі міста відчувався такий сморід, що поліція почала дошукуватися його причини. Бюро погоди вияснило, що це повітря, яке надплило з півдня, застоялося над містом і спричинило неприємний запах.

● **Наступного тижня** в Ню Йорку появиться нове періодичне видання з „камiксами", яке буде контрольоване окремою комісією, і не матиме шкідливого впливу на молодих читачів. В ньому не будуть вихваляти злочинців, воно не матиме жахливих історій, які некорисно впливали на умовий розвиток юних читачів.

● **Нюйоркські кінові критики** визнали за найкращий фільм цього року „На водному фронті", в якому змальовано життя портових робітників в найбільшому місті світу — Ню Йорку.

В СВІТІ

● **Архиєпископ Йорку**, д-р Циріл Ґарбетт, виступив у ролі ще одного „співіснувальника", заявивши у своєму новорічному пастирському листі, що хоч вигляди на мир покращали, проте миру не буде так довго, поки Англія й Америка не „замиряться" на ґрунті „взаємного зрозуміння" з Москвою і її сателітами.

● **Узмей Юсупой** — одна з останніх жертв жертв совєтської „чистки": він був прем'єром Узбецької Республіки, але перестав ним бути зараз після того, як Хрущов гостро скритикував Узбекістан за поганий збір бавовни і ще гіршу здачу контингенту бавовни. Очевидно, його викинули відразу з ЦК компартії Узбекістану.

● **В Каїро** єгипетський війсьзнаходити всілякі речі: недокурки цигарок, здохлі миші, шрубки, сірники, цвяхи, зуби, камінчики, дрібну монету, кусники дроту, — повідомляє один варшавський часопис, що прийшов до Відня. Повторюючи за ним цю вістку, американська преса подала її під заголовком: „А молотки і серпи?"

● **В Каїро** єгипетський військовий суд засудив ще 5-ох членів Магометанського Братства на смерть за конспірацію проти теперішнього режиму. 24-ох інших підсудних з тієї самої організації засуджено на різні кари аж до досмертної в'язниці включно. Між засудженими на смерть є один майор поліції. Всі ці жорстокі кари мають на цілі раз на все зламати силу могутньої релігійно-політичної організації, що не цуралася в своїй політичній боротьбі засобами терору.

● **У Мессині на Сицилії** відчуто землетрус. Між іншими пошкодженими будинками була й одна церква, що завалилась під час Богослужби. Жертв не було, бо вірні встигли втекти, коли почав тріщати дах і захитались стіни.

● **Колишній** юґославський король Петро й королева Александра, які вели розводовий процес, замирилися й відкликали взаємні скарги. У висліді замирення королівська пара на вигнанні влаштувала велике прийняття для приятелів з юґославської колонії в Швайцарії. Петро має 32 роки, а його дружина на два роки старша. Вона заявила, що дуже щаслива, що так закінчився її конфлікт з чоловіком.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3. 1917 authorized July 31, 1918.

В Джерзі Сіті і закордоном:		SUBSCRIPTION RATES Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Three months	3.50
На три місяці	3.50		

За зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СПІЗНЕНА МУДРІСТЬ

В останньому часі викликало справжню політичну сенсацію повідомлення, що під кінець другої світової війни, в 1945-му році, тодішній і теперішній англійський прем'єр сер Винстон Черчил вислав був головному представникові в альянтській команді, фельдмаршалові Монтґомері, телеграму, рекомендуючи йому добре заопікуватись тією зброєю, яку складають капітулюючі німецькі армії, щоб „її можна було легко видати знову німецьким воякам, з якими нам прийшлося б працювати на випадок, якби совєти продовжували свій похід". Оригінальної телеграми не знайдено в архівах і Черчил опісля заявив, що він не „добре пригадує собі", чи справді вислав таку телеграму до маршала Монтґомері і тоді генерала Айзенгавера, чи, можливо, тільки „хотів вислати".

Повідомлення викликало „бурю", в першу чергу в самій Англії, зокрема серед лейбуристської опозиції, і колишній міністер закордонних справ Моррісон навіть закликав Черчила до резиґнації з посту прем'єра. Англійська преса зайняла до того повідомлення різне становище. Лондонський „Таймс", який звичайно вважається в більшій чи меншій мірі виразником урядової чи зближеної до уряду опінії, зайняв становище не до самої суті телеграми, а до її виснення, вважаючи, що зміст цієї телеграми ще більше насторожить Москву проти „співіснування" з Заходом, який вже під кінець війни, як це виходить із телеграми Черчила, мав до неї так мало довір'я, навіть як до свого воєнного союзника. „Менчестер Ґардіян" став цілком по боці Черчила, вважаючи, що прем'єр тоді цілком оправдано й правдиво думав про безпеку Англії, бо Совєти навіть не пробували маскувати своїх інтенцій загарбати якнайбільше европейських просторів.

Не треба пригадувати, що виявлення тепер телеграми Черчила та його реального підходу до „політики здержування" комунізму під кінець другої світової війни викликало збоку совєтської пропаґанди нову зливу образ та лайки на адресу „старого підпалювача війни", прем'єра Черчила.

Але при цьому найбільш інтересна реакція американської публічної опінії, яка в абсолютній більшості не тільки апробує таку поведінку британського прем'єра, але висловлює великий жаль, що такої мудрости не мали ті, які в тому часі сиділи в Білому Домі у Вашингтоні. „Трагічною справою в обличчі теперішньої ситуації в світі — пише поширений тижневик „Ди Сатердей Івнінґ Повст" у виданні з 1-го січня 1955-го року — є те, що Черчилева мудрість не мала свого співзвучника у Вашингтоні. В травні 1945-го року американська політика вже впала жертвою пропаґанди до тієї міри, що — в божевільному прагненні знищити Німеччину і Японію — переочувала загрозу за залізною заслоною. В той час вона благословляла совєтську тиранію як демократію..." Багато й інших голосів висловлює жаль, що ця Черчилева мудрість прийшла до Америки щойно тоді, як наростаючої совєтської загрози вже не можна було не тільки відвернути, але навіть зменшити.

Цієї спізненої мудрости мусять жалувати також українці, зокрема ті численні жертви брутальної совєтської репатріяції, що відбувалася не тільки за згодою, але в деяких випадках і при допомозі американців. Як же трагічно сьогодні, з перспективи десятьох років нового курсу історії, виглядає політика Заходу, при якій, з одного боку, державний муж мірки Черчила рекомендує своєму маршалові заопікуватись німецькою зброєю, щоб повернути її знову німцям для боротьби проти загарбницького червоно - фашистського „союзника", а з другого боку короткозорі та просякнені комуністичними шпиґунами і прокомуністичними впливами західні політики видають тим же самим червоним фашистам на певну смерть десятки тисяч своїх справжніх союзників, або мовчки спостерігають, як партизанські загони леґендарної УПА, вже скривавлені боротьбою з німецьким окупантом, гинуть у боротьбі з червоним наїзником.

Виявлена тепер телеграма Черчила — це справді спізнена мудрість, і напевно не одинока. Скільки таких і подібних деталів з останньої війни ще може виявити історія? Але цим уже історії не завернути, хоч можна з неї ще багато дечого навчитись. Крім того, у цій виявленій щойно тепер мудрості є й деяка надія. Бо коли вже тоді, себто в 1945 році, Черчил здавав собі справу з можливостей „союзу" з Москвою, то треба припускати, що після десятьох років гіркого і коштовного досвіду, пізнали це й інші державні мужі і відповідно поступають, не зважаючи на підступні співи большевицьких сирен про „співіснування".

ХРУЩОВ РОЗПОВІДАЄ БАЙКИ

23-го грудня на перших сторінках московських центральних часописів „Правди" й „Ізвєстій" вміщено інтерв'ю, що його дав був ще 25 вересня ц. р. секретар комуністичної партії Нікіта Хрущов проф. Берналеві, англійському вченому, удостоєному сталінської нагороди.

Уривки з цього інтерв'ю кілька днів тому появилися в лондонському „Таймсі".

Чи не тому, що „Таймс" оприлюднив розмову проф. Берналя з секретарем компартії Хрущовим на дразливу тему кризи в совєтському сільському господарстві — в Москві вирішили негайно на це зареаґувати і бодай тепер подати цю розмову повністю.

Що ж такого сказав англійському професорові Хрущов — нинішній головний теоретик і практик совєтського сільського господарства?

„Наша країна, — сказав він, — задовольняє свої потреби в хлібі. У нас є його подостатку, і навіть є значні запаси. Наше положення не гірше, а далеко краще, як будь-коли".

Після цього він почав „умотивовувати" свою заяву:

„Позірна недостача хліба, — сказав секретар компартії, — і певна недостача інших продуктів є тільки наслідком підвищеного попиту населення, збільшеної купівельної спроможности і обниження цін".

Цієї заяви лондонський „Таймс" не коментує, але над нею варто призадуматись.

Згідно з цією заявою виходило б, що совєтські громадяни, маючи тепер більшу купівельну спроможність, стали їсти більше хліба і „інших продуктів", як їли раніше. Звичайно цього не було б, якби раніше їли вони хліба і „інших продуктів" подостатку, скажімо по 800-1,000 грамів на душу. Тепер, приміром, громадянин, який споживав раніше денно по 500 грамів, став споживати по 800. Відповідно більше споживає він тепер і „інших продуктів", — картоплі, буряків, капусти та ін. Цей громадянин став тепер наїдатися, бо ж хліб і картопля — головні споживчі продукти в Совєтському Союзі. Але звідки ж тоді „позірна недостача хліба і інших продуктів?" Це зрозуміло, але про це не каже секретар комуністичної партії: за рахунок цього першого, упривілейованого громадянина чи іншого активіста з „збільшеною купівельною спроможністю" недоїдає другий громадянин, у якого ця спроможність не зросла, а залишилася на тому ж злиденному рівні.

Очевидно, що, говорячи тут про двох громадян, називаємо так умовно дві нерівні частини підсовєтського населення. І оця друга, більша частина населення хліба подостатку не їсть.

Не треба бути фахівцем економістом, щоб після цього сумніватися, існує чи не існує в Совєтському Союзі криза в сільському господарстві.

Однак, Хрущов кризи не добачає. В кожному разі, у розмові з англійським професором над цією справою він більше не спиняється, а складає таку заяву:

„Совєтський Союз сподівається збирати щороку щонайменше 300,000,000 центнерів хліба з 28,000-30,000 гектарів цілинних земель, уперше зораних на Сибіру і в Казахстані" (центнер — 110.23 фунта, гектар — 2.471 акра). Частину цього величезного врожаю будемо вивозити до приязних нам країн — Чехословаччини, Румунії, Угорщини, Болгарії і Східньої Німеччини, яким бракує власного хліба..."

Ще не забивши в Казахстані ведмедя, Хрущов уже ділить його шкуру між „приязними країнами". При явній кожному підсовєтському громадянинові недостачі всіх і всяких продуктів, він уже „добродійствує" коштом голодного населення.

Як добрий господар-плановик, не забуває він і про худобу. „Зайвина збіжжя, — каже він наївному англійському професорові — піде на корм для колгоспного скоту. А крім того й частину цілинних земель призначиться для продукції кормів, внаслідок чого зросте колгоспне поголів'я".

„Певну недостачу інших продуктів" Хрущов думає надолужити з поміччю того ж таки Казахстану, бо, як заявляє він, „заорювання цілинних земель дасть можливість звільнити частину земель на Україні для посівів буряків та іншої городини".

Як кожна подібна заява, інтерв'ю Хрущова закінчується „високою совєтською технікою". „На цілинні землі, — сказав він, — вже вислано 10,000 комбайнів і 120,000 тракторів. Протягом двох років запляновано зорати площу, яка дорівнює всій посівній площі України".

Отже, хлібної кризи в Совєтському Союзі немає! І немає ніякого протиріччя між заявою Сталіна про те, що проблема хліба розв'язана, і постановою його наступників про творення сільсько - господарської бази на Сибіру та в Казахстані.

У розмові з англійським професором Хрущов не згадав одну маленьку деталь — свою недавню доповідь в ЦК компартії, у якій він сам визначив такі завдання, що стоять перед зерновим господарством Совєтського Союзу на найближчий час: 1) задоволення потреб населення в хлібі, 2) поповнення державних запасів, 3) забезпечення худоби кормами, 4) забезпечення хлібом районів, що продукують технічні й інші культури.

Усі ці завдання досьогодні не виконані, бо якби були виконані, то світ про це дізнався б не з розмови Хрущова з англійським професором, опублікованій через три місяці після того, як вона відбулася. А ото, що сказав секретар компартії професорові — то совєтська байка на експорт для капіталістичних діток.

В. С-ко

РОЛЯ КООПЕРАЦІЇ

(Деякі думки у зв'язку з міжнародним Днем Кооперації)

Більшість українського населення знає про величезну позитивну ролю, яку відіграла кооперація на Батьківщині. Кооперація значно піднесла матеріяльний добробут населення і одноразово провадила велику культурно - національну роботу, а також була базою в боротьбі за національне визволення українського народу.

Але дивним є нерозуміння і взагалі недооцінка значення ролі кооперації для українського громадянства поза Україною. І, на превеликий жаль, власне, ця недооцінка виходить від бувших кооператорів, які повторюють, що „то було в Краю, а тут не те".

Автор цих рядків, на минулому конґресі УКК, подав до резолюції, щоб при централі УКК була створена кооперативна секція для допомоги організації кооператив серед українського громадянства. Але, як відомо, цю справу занедбано з самого початку. З преси відомо, що ця секція за майже три роки збиралася лише один раз і про жадну її роботу ніхто нічого не чув. Нам здається, що ця недооцінка ролі кооперації походить в одних з іґнорування інтересів широкого загалу, що визначають формулою „гуртове - чортове", а другі, очевидно, необізнані зі сприятливими умовинами і фактичним станом кооперації в ЗДА. А стан є такий, що не тільки можливо, а й є велика потреба організувати і то не тільки кредитову, споживчу кооперацію, а навіть специфічні для американських умов кооперативи: як то охорони здоров'я, похоронні і т. д.

На нашу думку найбільше всеохоплюючою є кредитова кооперація, і тому ми хотіли б висловитися про неї більше і одноразово подати деякі інформації.

Офіційний орган централі кредитової кооперації ЗДА „The credit Union Bridge" за листопад 1954 року подає, що всіх кредитових спілок (товариств) є 19,500, а членів в них понад 9 мільйонів і понад три більйони вкладів. Той же журнал подає, що лише за дев'ять місяців 1954 року організовано нових кредитових спілок 1,241. Швидко зростає також кількість членів і сума вкладів. З часу закінчення другої світової війни не було ні одного випадку ліквідації кредитової спілки.

Нам здається, що наведені факти є настільки переконливими про успішний розвиток кредитової кооперації в ЗДА, а також про твердий ґрунт, на якому вона розвивається, що мусіли б переконати і заохотити наших „невіруючих Іванів".

Високо оцінюючи ролю кредитової кооперації і її успіхи, президент Айзенгавер у зв'язку з Міжнародним Днем Кооперації (21 жовтня) надіслав Централі Кредитових Кооператив в ЗДА (Credit Union National Association або скорочено CUNA) привітання і побажання „продовжувати успіхи". Позитивне ставлення президента до кредитової кооперації треба оцінити як важливий доказ в її користь.

Помиляються ті, що заощадивши одну-дві тисячі долярів вважають свій добробут сталим, і тому, мовляв, „непотрібна мені громада і зокрема кооперація" (співпраця). Але треба знати, що в американських умовинах рухливости і змін опертя на заощаджених кількох тисячках є далеко не певним. Тільки стале джерело росту добробуту може бути певною запорукою на будуче. Сталим джерелом добробуту може бути лише власна виробнича діяльність. Треба намагатися, щоб тяжко зароблені нами гроші максимально обертались у своїй громаді і давали користь кожному членові зокрема і громаді в цілому. Ідеальною формою, що погоджує особисті і загально - громадські інтереси — є кооперація. Вона виховує почуття відповідальности „один за всіх і всі за одного" — а це є одна з основ суспільної етики і моралі.

Ми переконані, що об'єднання суспільства на полі господарської діяльности допоможе замиренню роз'їдевої політиканством української громади. Творча діяльність суспільства поставить на вищий рівень наше культурне і політичне життя.

Хай нам вибачать ті панове, що для них висловлені тут думки є самозрозумілими і у них надаремно забрано час. Але, якщо ці думки є самозрозумілі істини, то чому ж їх нехтують?

Для певности вияснення, ми хотіли б ще подати деякі моменти організаційного порядку, а саме:

1. Кредитову Спілку можна організувати на підставі стейтового або федерального закону. Останній дає більші можливості.

2. Спілка організується із членів якоїсь уже існуючої організації, (Асекураційні союзи, народні доми, спортові товариства і т. д.). Варто вибирати найбільшу загально громадську організацію, такими є асекураційні союзи. Тому, що до зазначених союзів часто одноразово належать ті самі люди, то можна поставити членство з двох союзів (маємо приклад, в Рочестері, Н. Й.). Практично це дає можливість об'єднати до одної кооперативи більшість українців даної місцевости.

3. Спілка знаходиться під опікою і контролею відповідного уряду. Член має ґарантію кожночасово одержати свій вклад.

4. Висота проценту по вкладам установлюється загальними зборами. Практично процент від вкладеної суми сплачується членам в два-три рази вищий, ніж платять банки.

5. Член спілки має безкоштовну асекурацію, що дорівнює сумі його вкладу.

6. Позичка також безкоштовно асекурується і в разі смерти боржника спадкоємець не сплачує боргу. Борг покривається з резервового фонду централі.

7. Розмір проценту на позичку установлюється загальними зборами членів і звичайно він є нижчий вдва-три рази, ніж в банках або в компаніях.

За відомостями уже згаданого журналу багато робітників з допомогою дешевої позички кредитових спілок збудували або купили будинки, фарми, влаштували невеликі промисли і т. д. Зустрічаються факти, як наприклад, заасекурована позичка захистила хату вдови з п'ятьма дітьми, бо після смерти чоловіка який взяв позичку на придбання хати, вдова не мусіла сплачувати позички.

Висновки:

1. В ЗДА є сприятливий ґрунт для розвитку різних видів кооператив.

2. Причини, що шкодять розвиткові кооперації серед українського населення, є залежні виключно від нас самих. Найголовніші з них це нехіть творити щось нове, хоч і ліпше: звичка ходити по чужим стежкам; пересуди і недовір'я деякої частини громадян до всього рідного, особливо на початках. Нарешті сектарство і політика окремих закутків.

Усвідомлення цих наших недоліків є першою запорукою нашого поступу.

З більшою вірою у власні сили організуймо кооперативи, ставаймо їх членами і користуймося послугами кооперації. Творімо добробут власний і цілої української громади.

І. Демиденко

ШТУЧНЕ БОЖЕВІЛЛЯ

Четверо старих осіб, що не могли знайти собі пристановища й опіки серед свого оточення, признав суддя нюйоркського Найвищого Суду Бенджамин Бреннер божевільними, щоб таким чином шпиталь для нервово недужих міг прийняти їх на лікувальне утримання під опікунчим оком фахових доглядачів.

Суддя Бреннер виготовив п'ятисторінковий документ, в якому умотивував своє вирішення необхідністю. Між чотирма особами знаходиться 78-річна жінка, що має зламане стегно. Вона не всилі ходити, одначе може, говорити, при чому цілковито сліпа. Другий пацієнт — це 78-річний чоловік, що терпить від ослаблення пам'яти. Третій, 84-річний старець, занепадає на силах. Четвертий має тільки 65 років, але втратив мову.

З уваги на їх фізичне ослаблення, їхні свояки заявляють, що вони неспроможні дати їм матеріяльне забезпечення та належний догляд і, щоб їх позбутися, хотіли віддати їх до шпиталю для умово недужих, одначе стейтові шпиталі відмовилися прийняти їх, бо це суперечило б законові. Міський департамент добродійности твердить, що немає відповідних фондів, з яких можна було б платити за удержання таких осіб у домах старців, або в приватних санаторіях, в яких приміщують осіб з багатших родин. Отож ці чотири попали в безвихідне положення, з якого єдиний вихід — смерть. Щоб до цього не допустити, суддя признав їх умово недужими і на цій підставі стейтовий шпиталь для нервово хворих прийняв їх до себе. За звичайними правилами хворі залишаться два місяці під обсервацією лікарів, які опісля вирішують, що далі з ними робити.

Оце судове рішення відіслав суддя Бреннер до новообраного губернатора стейту Ню Йорк, Аверела Гаррімана і до провідників законодавчих палат леґіслятури в надії, що вони постараються за поправку закону, щоб людей, знеможених старістю, можна було приймати до шпиталів для умово недужих.

Наведений факт вказує, як недосконале ще законодавство країни, у якій живемо. Треба признати судді Бреннерові великий практичний розум, коли він свідомо обійшов закон, щоб врятувати людей від загибелі.

Одначе випадок з правним признанням чотирьох здорових осіб умово недужими не розв'язує багатьох подібних питань, які приходять на денний порядок в таких складних відносинах, в яких живе теперішнє покоління. Водночас із появою новинки про згаданих „божевільних" людей, опубліковано медичний і правничий апель до громадянства за признання повних громадянських прав 1,500,000 епілептиків, які під теперішню пору живуть в Америці. Цей заклик видала Американська Ліґа Проти Епілепсії.

Д-р Гаверд Д. Фейбінґ, голова Американської Академії Неврології, вимагає від американських стейтів зміни законів, на підставі яких епілептиків зрівняно з особами нервово недужими і заборонено їм, між іншим, заключати подружні зв'язки. Фейбінґ твердить, що у 80 випадках епілептики можуть передбачати напади конвульсій і запобігти каліцтвам чи іншим наслідкам, сполученим з недугою. Одначе тому, що епілептики бояться законних наслідків або соромляться свого положення, вони не виступають самі з відповідним закликом до громадянства. У 19 американських стейтах епілептиків стерилізують, коли вони виходять із шпиталів, хоч епілепсія рідко коли успадковується. У 47 стейтах закони забороняють видавати епелептикам дозволи бути водіями в автах, хоч деякі епілептики не мають нападів недуги упродовж років.

Поступ у дослідах над епілептиками виявляє, що, дякуючи новим медичним відкриттям, цю недугу вдалося значно обмежити, а що найважливіше, вдалося знайти лік, який здержує на якийсь час напад епілепсії, якщо хвора на цю недугу людина завважує, що напад зближається.

При нагоді проголошення оцього заклику дехто пригадує про потребу відновлення змагань до евгеніки, тобто до плекання здоров'я шляхом поправи всього людства. Заклики до „евгенічного" життя, тобто до життя на підставі засадничих правил про здоров'я, можуть придатися кожній людині і тому варта над ними призадуматися.

Український Народний Союз, який нараховує тепер уже понад 70 тисяч членів, є такою передовою народньою установою американських і канадійських українців, в списку членства якої не повинно забракнути теж і Вашого імени. Бо належати до У. Н. Союзу, значить належати до цього свідомого та ідейного загалу, який творить і веде наше громадське життя. Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тимсамим і співвласниками 15-ти мільйонового майна організації!

Богдан Лучаковський

ЩАСЛИВЕ ПОЛЮВАННЯ

Спомин з Богородчанських ловищ

(2)

В корчику ліщини переді мною з'явилася нараз маленька бура мишка. Зашаруділа сухою травою і знову сховалася. За хвилинку з'явилося дві мишки, нишпорять між сухим листям, залазять в лійкуваті тунелі в снігу і знову вилазять. Далі зчепилися чогось, запищали і пропали в норі. За хвилинку знову з'явилася одна. Неждано, далеко, за воєнними окопами, якби щось порушилося.

Придивляюся дужче — ні, нема нічого. Перевожу зір далі, наліво — теж нічого. Чорт з контролером. Самі „ліпші" становища мені нині підбирає. Треба буде, на сміх тим недільним мисливцям, з полювання голіруч повертатись. Щоб, хоч один марний заяць!

Направо, де перше щось нібито рухалося — тепер знову щось порушилося. Серце починає жвавіше битися.

Придивляюся з усіх сил — є! Але що?

Заяць? — Ні. Лис хіба? — Теж ні. Що за лихо! Куниця? Завелике на куницю! Підбігло дивним підтюпцем і знову сховалося за купину. Є знову. А бодай тебе ялиця втяла, таж це кіт! Ех, проклятий котище, не пройдеш живий! Ще й ця зараза буде мене пантеличити: І якого біса по лісі шляється, певно, що на розбій!

Кіт легким крочком біг скосом на моє становище. Був уже на яких 120 кроків. Раптом мені зробилося якось моторошно. Це не був домашній кіт. Це був лісовий кіт, так званий в галицькім мисливськім жарґоні — жбік. Дуже рідкий в Европі звіряк. Мало кому з мисливців пощастило його живого в ловищі побачити. А вже дуже мало таких, що можуть похвалитися жбічим трофеєм.

Здержую віддих, щоб жбічого марива не сполошити. Ще сам собі не вірю. Приглядаюся, що очі спромагають. Так. На мене йде найправдивіший дикий кіт! Багато більший за домашнього, з коротким, ніби врубаним хвостом, характеристичною головою, внизу ширшою ніж вгорі.

Боюся оком кліпнути. А все ж таки легенько-легенько переводжу рушницю з-під пахи до обох рук. Намацую пальцем язичок.

А може це мені так в очах мариться, від зайвих чарок вишнівки?

Та, що до біса, я ж якийсь лісник! Хіба ще стільки „старий пан Узель" зоології навчив на лісництві. Дикий кіт і кришка!

Увага! Псявіра пристанув. Боже! Аби тільки ще чмихнув в ялинові гущаки, то тоді пропав, як камінь в річку. Миттю складаюся до стрілу. ні, задалеко. В рушниці маю тільки заячий шріт. На 90 кроків, через корчі, та ще до кота та ще й дикого, таким тонким шротом шкода стріляти.

Треба конче переждати, аж підійде на 50-40 кроків. А як не підійде? — мигає думка. Серце б'ється як молотом, десь під самою горлянкою.

Оглядаюся непомітно направо і наліво по сусідах. Нічого. Стоять спокійно. Богу дякувати. Якби котрийсь тепер стрілив, то мій кіт чкурнув би на віки вічні!

Увага! Кіт рушає. Підбігає. Иде добре. Вже на яких 70 кроків. 65 кроків. 60 кроків. Напружую всю увагу. Язичок! „Бах" — іде короткий, баритоновий гук з моєї „шведки".

Моїм котом насамперед підкинуло, а потім поїхав передніми лапами кількадесят сантиметрів по снігу. Раптом диявол схоплюється і... зникає в недалекім ялиновім гущавнику.

Скаженію сам на себе. Чому було не припустити бестії на 40 кроків? Таку небувалу нагоду змарнувати! Ех, хіба кинути рушницю й просто додому. До жбіка, — не щобудь, а до правдивого жбіка дати маху? Сором, сором та й годі!

Оглядаюся по сусідах. Вони питають очима, як повівся стріл. Сердито махаю рукою, що напусто. Контролер не видержує і таким шепотом, що сухе листя на дубах порушилося, питає: „А що було, лис?"

„Кіт" — відповідаю й відвертаюся.

На щастя, починають сипатися зайці. Наліво розпочалася канонада.

Дивлюся байдуже перед себе. В корчах на яких 30 кроків переді мною закрутився заяць. Складаюся зі злістю. Стріл. Заяць простягається на місці без руху. Змінюю машинально набої. Раптом, з-під берега, по стрілі сусіда, виривається заяць і вихром рве навскіс до гостинця, аж снігова курява за ним знімається. Стріляю. Заяць витинає щупака в повітрі і зарівається глибоко в сніг. Хіба не согірше. За неціих 5 хвилин 2 зайці. Але що є два зайці проти дикого кота? Не можу його переболіти. Кляну в дусі і кота, і рушницю, і набої і контролера, що мене на тому місці поставив, навіть начальника суду. На всякий випадок ще раз змінюю набої. Там на лівому рилі йде канонада, як на фронті.

Нетерпляче вичікую кінця гону. Хочу ще піти пошукати в ялиновім гусинку, може акурат мій кіт там лежить?

Нагінка вже недалеко. Несподівано чую такий добре знайомий з перегінської пущі, характеристичний, важкий літ. Літ орябки. Невже в Дуброві є орябки? Ніколи не бачив і не чув, щоб були. Сідає на яких 30 кроків від мене, непомітно, серед густої хвої на смереці. Але я її бачу. Перехиляє головку, витягає шийку і пильно приглядається мені.

Стріляю. Орябка, як важкий мішечок, гепає в сніг.

Нарешті нагінка доходить до лінії стрільців. На мене виходить парубія, судячи по обличчі, не можна сказати, щоб дуже бистрий.

Кажу до нього: „Вернися, хло, туди направо, в ялиновий гущак, чи не лежить де там, кіт.

Чолов'яга дивиться на мене недовірливо, чи я часом з нього не жартую. Ніби хто збирає на полюванні постріляних котів. Але я лаю його і посилаю ще двох хлопців з ним, шукати. Нишпорять поміж яличками. За хвилину один з них кричить: „Є, прошу пана, такий великий! Так, що, нести до пана?"

„Неси зараз сюди, псявіро!" — кричу і сам собі не вірю. Невже мій жбік є?

Виносять мого кота за хвіст і кладуть мені під ноги. Витягаю срібну пятку і даю тому, що його знайшов. Хлопець бере і дивиться на мене, як на чудасію.

Підбігає контролер. — „Що це, жбік?" — питає здивований? — „Та жбік" — кажу.

Він ґратулює мені так урочисто, що аж шапку скидає. „Це просто неймовірна річ, в нинішніх часах жбіка в Дуброві вбити!"

Збігаються інші стрільці. Контролер сидить аж тепер в сідлі. Тепер він з черги присікується до начальника суду. „А що, пане суддя, не казав я, що буде інженер стріляти жбіка, чи ні? І от, не минула й година — і жбік лежить".

„Який там жбік! — відтинається начальник суду. — Це ж кіт з міської різниці, або може таки інженерів коцур Васьо. Він собі навмисне такого вигодував, аби в потребі готовий трофей під руками мати".

Мій жбік, очевидно, стає одиноким предметом розмови.

Але полювання ще не скінчене. Беремо ще два заступи за порядком — один відвертаний. Падає ще кілька зайців.

Коло 4-ої години сполудня відтрублюємо полювання. Вислід: 1 дикий кіт, 1 орябка, 26 зайців. Моя смиренність того разу стала королем полювання.

Обдаровуємо гостей дичиною, сердечно, по мисливськи прощаємося і роз'їзджаємося.

**

Дикий кіт був середній. Оскільки можу собі пригадати, мав від носа до кінця хвоста 1 метер, без 2 чи 3 центиметрів.

Я дав його випхати, до Львова, до славного Калькуса. Моя дружина зафундувала ще до щита гарну срібну плякетку з написом, де і коли вбитий.

**

Жбічий трофей дуже гарно прикрасив мій кабінет.

Не на цілий рік. Війна змела усе. Пропав тоді і мій жбік.

Кінець

Н. Дорошенко-Савченко

ЖІНОЧИЙ РУХ НА НАДДНІПРЯНЩИНІ

(3)

(Закінчення).

Наслідком вищої освіти, добутої жіноцтвом по різних вищих школах, на початку вже 20-го століття не бракувало гімназіяльних вчительок, фахівниць фізичного виховання, жінок-агрономів, лікарів, інженерів, архітектів, фельдшериць і т. д. Між іншим, за царського режиму для жінок існували окремі університети, що мали назву: „Вищі Жіночі Курси". При тих курсах поставали жіночі гуртки, які треба вважати за передвісники жіночих організацій, що з'явилися вже після першої революції, — то в 1905. Зі заснованням Української Революційної Партії (РУП) не бракувало в ній і жінок. Багато серед них було молодих сільських учительок, які несли національну свідомість в селянські маси. Із загальних організацій, де жіноцтво масово брало участь, треба назвати „Просвіти", які поставали також після першої російської революції, — в 1905 р. Там були між іншим і жіночі секції, що виховували й освідомлювали дівочу молодь. У часі першої світової війни, коли галицьке селянство масово було вивезено з Західньої України, а також з'явилися полонені інтеліґенти в першу чергу в Києві — там постало поважне Т-во, під назвою: „Южно-Русское Общество помощи пострадавшим от войны". Виникло воно не без ініціятиви жіноцтва й діяльну участь в ньому брали кращі наші жінки - громадянки, письменниці і вчені, а серед них у першу чергу треба згадати Старицьку - Черняхівську, О. Пчілку, С. Русову, Н. Дорошенко, дружину сл. п. проф. Дм. Дорошенка, а також багато, багато інших. Завданням Т-ва було допомагати збігцям, полоненим, евакуованим із Зах. України українцям, нести цим усім людям матеріяльну й моральну допомогу. Такі Т-ва розмножилися й по інших містах України.

Оця вся згадана робота, чи то культурно-освітня, чи гуманітарна, служила предметом діяльности різних жіночих організацій в Західній Україні, а в Східній Україні вся робота була розпрілена в загальних організаціях, де чільну участь все ж таки брало наше жіноцтво, не маючи змоги, з огляду на поліційні заборони творити свої жіночі організації. Тим то воно використовувало усяку можливість, аби приложити свою працю скрізь, де тільки трапляласи нагода. Через те не можна обвинувачувати наддніпрянок у пасивності, чи національній несвідомості, — Ні! Це жіноцтво приробило велику роботу і національно-культурну, брало участь і в партійному житті. Розуміючи ж велику потребу праці над освідомленням національним і усусільненням жінки селянки чи робітниці, — все мало на меті заснувати жіночі союзи. То ж коли настала пригожа пора для цього, а це після І-шої російської революції, зараз же з'являються й жіночі організації. Перша з них виникла в Києві, заходами наших передових громадянок, як О. Пчілка, Старицька-Черняхівська, С. Русова та інші. Між іншим, у практичній роботі їх зустрічаємо при веденні дитячого українського садка, який пізніше, коли реакція припинила існування Жіночого Союзу, все ж існував нелеґально.

Замітною жіночою організацією в тім же часі був і Український Відділ Всеросійського Союзу Рівноправности Жінок у Полтаві, який видав маніфест у справі автономії України.

Одначе, в часі суворої реакції перед першою світовою війною, всі українські організації й товариства були зліквідовані, а з ними й жіночі.

Час вільної організації для жіноцтва на Наддніпрянщині настав лише по революції 1917 р. Ось тоді швидко й рясно постають по всій Україні „Жіночі Громади" та „Спілки".

Процес тих організацій пішов так успішно, що 14-го вересня того ж року з'явилася можливість скликати з'їзд названих жіночих організацій у Києві. Наслідком з'їзду було організовано „Український Жіночий Союз", з централею в Києві, і філіями по різних містах та зі своїм органом: „Жіночий Вісник". Та недовге було життя того Союзу. Звичайно, большевицька окупація змела з землі цей буйний паросток, як „контрреволюційний", „буржуазний" і „націоналістичний". На недовгий час виник ще „Союз Українок" в Кам'янці - Подільському.

Жіночий рух на Наддніпрянщині не був вузько еґоїстичним - феміністичним. Підставовим постулятом мав, звичайно, рівноправність для всього українського жіноцтва, без обмеження клясового, цебто був демократичним.

Був також ідейним, національно-політичним і метою своєю ставив домагання самостійної, незалежної й соборної України. — Отже носив характер соборницький.

Це соборницьке наставлення проходить червоною ниткою через усі змагання наддніпрянок до своєї еманципації і наше жіноцтво піддержувало зв'язки з організованим жіноцтвом Західньої України ще від 80-х років, зокрема з славною піонеркою жіночого руху в Західній Україні — Наталією Кобринською.

Припинивши своє існування на Батьківщині, в наслідок ворожої окупації, жіночий наддніпрянський рух відродився на еміґрації, у змінених обставинах - специфічних із іншою програмою.

(Кінець).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Збори Тов. „Дністер".

Статутове й окремо в стейті Ню Йорку зачартероване тов. „Дністер", це на ділі, відділ Українського Народного Союзу ч. 361. Воно відоме загалові з факту, що з-поміж його кругло 1,800 членів, два були обрані на останній конвенції до гол. уряду, а саме Михайло Пізнак, як перший містоголова, та Петро Кучма — з довгорічного радного перейшов на становище контролера УНС. У числі членства находяться деякі громадяни, що їх імена, як провідників народного життя, від цілого ряду літ появляються в пресі і відомі українському загалові в Америці. Очевидно, що Т-во „Дністер" від літ стоїть у проводі життя місцевої громади.

Одначе всі ці додатні прикмети ще не становлять повної картини теперішнього стану цього товариства. Від часу приїзду нових громадян з Европи, Тов. зросло в членах, дістало кілька енерґійних нових сил до уряду, одначе щодо масової праці загалу членства, воно переходить дивну переміну, якої не можна схарактеризувати одним словом, бо не знати, які на це причини. Можна тільки ствердити факт, що в зібраннях бере участь мала горстка членів, і якщо б не „стара война" з-перед 20 років, то не можна було б навіть відбути правильних місячних зібрань, а на річному зібранні не було б з кого обрати повного уряду.

Щоб проаналізувати причини цього явища, обрано на місячнім зібранні „Дністра" 4 грудня спеціяльну комісію, наче у підготові до річних зборів, які відбулися в суботу 18 грудня і які, разом з попередніми зборами прийняли звіт з праці товариства.

Дійсні, бо „виборчі" річні збори це були останні збори з 18 грудня. На них склали звіт уступаючі урядники, а після цього приступлено до вибору нових. Тому, що імена уступаючих урядників були поміщені в пресі, минулого року, а їх число велике, годі тут ще раз усіх їх згадувати. Одначе треба ствердити, що між ними є довголітні працівники. Так, напр. голова Мартин Малетич, виконував свій уряд 14 років, секретар фінансовий Петро Кучма понад 20 років, член Контрольної Комісії Іван Галичин 18 років, член контролі хворих Помейчук 12 років і т. п. Не диво, що деякі вже втомилися і збори їх звільнили з одного обов'язку, а обрали на інші становища.

Досвідчені давні урядники, а саме Степан Ковальчук, як предсідник, і Ілля Гузар, як заступник, перевели звітову й виборчу частину річного зібрання, покликавши на секретарів д-ра С. Демидчука й Григорія Яремчука.

З секретарсько-організаційного звіту Вол. Барагури присявні 65 членів довідалися, що минулий рік позначився застоєм в організуванні нових членів, бо хоча прибуло нових 87 членів, то відійшло майже таке саме число й тому товариство, нараховуючи тепер 1,794 членів, не осягнуло бажаної кількости двох тисячок. В діловому минулому році відбулося вісім загальних, тобто місячних зібрань членів і шість засідань уряду. Крім того, у своїй домівці під ч. 119 евеню „А" фінансові урядовці приймали вкладки кожної середи, а Контрольна Комісія працювала кожного місяця, щоб могти сповнити сумлінно свій обов'язок.

З фінансового звіту цікаві такі цифри: У прибутках за адміністраційний рік, замкнений 13 грудня 1954 р. було 67,523.33 дол., у витратах 67,954.21. Недобір покрито надвишкою з попереднього року так, що на наступний адміністраційний рік, який поточного року не покривається з календарним, залишилась готівка з 2,222.06. На допомогу 32 хворим членам впродовж року виплачено 3,602 дол., а чистий маєток товариства становить 22,683.34 дол.

Впарі з фінасовою діяльністю йшла громадська праця товариства, яке через своїх урядників, головно через секр. Кучму, бере провідну участь з Українськім Народнім Домі, в Об'єднанім Комітеті Українських Організацій, і в різних маніфестаціях та імпрезах, причиняючися теж до їх сфінансування.

Після звітів і дискусії над майбутністю товариства, обрано уряд на 1955 р. у такому складі:

Голова Іван Галичин; його заступники — Михайло Лисогір і Тарас Пастушенко. Фін. секретар — Петро Кучма, касир д-р Василь Вишиваний, а їх помічник Волод. Хоміцький. Рекорд. секретар Волод. Барагура; члени Контрольної Комісії — Мартин Малетич, Микола Данилюк і Дам'ян Захарченко. Опікуни хворих: Марія Сосницька, Катерина Левко, Андрій Перетятко, Іван Пригода, Стах Скоревич. Опікуни маєтку: Микола Кізима, Микола Цюма і Василь Лазута. Прапорщики: Юрко Лібович і Микола Василишин, який сповняє теж ролю господаря домівки. Обов'язки бібліотекаря веде дальше Іван Пригода. Коляда на народні цілі встановлена по 50 ц. від члена. Щасть Боже новому урядові тов. „Дністер" й нюйоркській громаді при його допомозі.

Д-р С. Демидчук.

Бруклин, Н. Й.

Загальні Збори.

По кількох гарних і похвальних подіях, які за останній час проявилися майже на всіх ділянках громадського життя в Брукліні, наступила ще одна направду цінна і похвальна річ, яка принесе не тільки похвалу бруклинській громаді, але і поміч українському народові у визвольних змаганнях.

На заклик Головної Управи УККА в справі збільшення фондів, потрібних для переведення в життя важливих справ, відгукнувся голова УН Дому п. Ю. Павчак і для цієї цілі в седілю 12 грудня 1954 р. скликан загальні збири працьовитих і жертвенних громадян.

На загальні збори прибуло багато заслужених старших громадян, як з давної, так із недавної іміґрації.

Не бракувало і молоді.

Загальні збори відкрив і привітав зібраних п. Ю. Павчак, зясувавши опісля ціль і завдання зборів.

На всесок п. Б. Карася збори одноголосно вибрали до президії на голову п. Ю. Павчака, а на секретаря Т. Кузьмова.

П. Ю. Павчак подякувавши за довіря, з'ясував переконливими фактами і прикладами потребу нашої жертвенности на цілі УКК.

Представник централі УКК, її скарбник п. Осип Лисогір, якого щиро вітали приявні, виголосив доповідь про цілі УКК та його потреби. Він говорив, що хоч це не належить до приємности вічно закликати і просити фінансової піддержки, але що зробити, коли наші люди нерадо і мало жертвують. Тому треба пригадувати, що справа України є справою нас всіх. Ми повинні так поступати, щоб ця справа була відома цілому світові, і щоб вільний світ звернув на нас належну увагу. Дальше п. О. Лисогір навів кілька цінних прикладів з інших народів, які безнастанною своєю жертвою поставили свою справу так високо, що вільний світ був змушений оцінити їх боротьбу і признати їм незалежність. Так само і нам треба допомагати як морально, так і матеріяльно УККА, де працюють чесні люди, що хочуть українську справу поставити так, як інші народи.

Від Об'єднаного Комітету міста Ню Йорку — відділу УККА промовляв д-р В. Вишиваний. Він доказував, що супроти такого величезного числа українців в Америці, число фондів на УККА є абсолютно замале і в останньому часі ще зменшується. Було б нашим великим гріхом — продовжував доповідач, коли б ми допустили до обмеження діяльности УККА, який так гарно від давна веде широку і несплямлену роботу для визволення України.

Опісля на прохання п. Павчака забрав слово ще всім відомий з визвольних змагань, а відтак з невсипущої громадської діяльности проф. Віктор Приходько. Він оповідав про поодинокі акції УКК та про можливості їх поширення і скріплення при відповідній допомозі з боку загалу.

По короткій дискусії вплинув внесок, що треба необхідно вибрати управу, яка була б філією УКК та зайнялися б тимчасово виключно збиранням Національного Датку.

Внесок принято одноголосно, та до управи збори вибрали 9 осіб, які мають в найближчому часі поділити референтури та приступити до пильної роботи.

До управи увійшли: Теодор Кишеня, Степан Бродик, Теодор Сорока, д-р Саноцький, Микола Кунька, Володимир Костик, Володимир Квасній, Юліян Павчак і Теодор Кузьмів.

Голова УНДому п. Ю. Павчак подякував зборам за так гарне рішення і попросив секретаря, щоб цей записав перших жертводавців Національного Датку, які зложили на добрий початок 110 долярів, та побажав гарних успіхів і закрив загальні збори.

Теодор Кузьмів.

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою добровільну доплату до передплат. „Свободи" та свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 47.

Б. Зелений, Віндсор	$10	В. Платош, Гартфорд	2
Відд. 59 УНС, Бріджпорт	10	П. Тіцький, Стейплетон	2
В. Пуйда, Статен Айленд	10	П. Телешевський "	2
Б. Г., Торонто	5	М. Гранівський "	2
Р. Крупка, Ню Йорк	5	М. Топоркоф, Бруклин	2
Відд. 109 УНС Бентлейвіл	5	А. Гусар, Рачестер	2
А. Морозовський, Ровсвіл	3	М. Маркович, Аллентавн	2
П. Місьонг, Дітройт	3	Ю. Біланіч, Бетлегем	2
Л. Марків, Ню Гейвен	3	Н. Н.	2
М. Амброзяк, Міннеаполіс	2	А. Грот, Гартфорд	1.50
В. Бойчик, Фила.	2	В. Маєвський, Фила.	1.40
Е. Бехметюк, Бруклин	2	М. Квасиіник, Шікаґо	1
А. Дибко, Гемілтон	2	О. Дубчак, Голийок	1
М. Дужий, Дітройт	2	Г. Тесленко, Трентон	1
І. К. Дроздович, Бронкс	2	В. Скрипчук, Трентон	1
М. Дацків, Честер	2	П. Білинський, Фила.	1
Д. Заяць, Балтімор	2	К. Бойко, Провіденс	1
В. Возняк, Сиракюз	2	М. Олійник, Аллентавн	1
С. Осадчук, Торонто	2	С. Голод, Аллентавн	1
В. Попадюк, Шікаґо	2	Н. Головка, Рачестер	1
П. Панкевич, Ню Йорк	2	А. Кривий, Стейплетон	1
Л. Улицька, Бруклин	2	В. Каранович "	1
о. С. Городецький, Рачестер	2	І. Левкович, Ньюарк	1
Р. Грабець, Клівленд	2	Д. Гнатюк, Мілвіл	1
І. Гошко, Акрон	2	М. Гайовський, Стемфорд	1
А. Гарбузінський, Амстердам	2	Т. Пастушак "	1
В. Данчук, Ню Йорк	2	К. Пастушак "	1
Т. Хлібович, Шікаґо	2	Н. Смаль "	1
М. Лупиніс, Торонто	2	Д. Зупник, Гейс. ан Гуд.	1
М. Русяк, Рачестер	2	І. Дуда "	1
П. Василів, Шікаґо	2	Ю. Гірняк "	1
П. Куцур, Шікаґо	2	Ю. Чайка, Бетлегем	1
Б. І. Слободян, Елизабет	2	Д. Мушастий "	1
М. Сивий, Карнеґі	2	М. Бруце "	1
В. Савка, Лансдейл	2	Н. Струк, Шікаґо	1
Л. Шумило, Дітройт	2	Л. Мельник, Честер	1
О. Гарасимяк, Ню Йорк	2	Дрібними, Вінґемптон	50 ц.
А. Лозовий, Ню Гейвен	2		
Р. Оліяр, Дербі	2	Разом	$ 168.40
К. Степко, Лас Веґас	2	Раніше проголошено	9,260.77
Р. Шерстюк, Шікаґо	2		
М. Кравець, Шікаґо	2	Разом вплинуло	$9,429.17
О. Решетило, Ліма	2	на фонд „Веселки"	

З наших буднів

СТАРОРІЧНІ РОЗДУМУВАННЯ

Так і минувся той старий рогок, хрестик йому на дорогу!

Закінгився він кількома скандалами в нашій т. зв. політиці, хог не можна сказати, щоб їх було замало і в світовій.

Тільки маштаби в нас миршаві, дрібненькі. В людей як трапиться скандал, то з маштабами, а в нас усе скандалики, свинствогка. Там у когось вкрали секретного листа, цього зробили коляборантом, а того комуністом, тому підставили ногу, як розганявся сісти на державний „джаб". Внутрішні розколи і творення нових партій вже не викликають жадного враження, не сколихують спокою ґетта. Такі явища стали насушним хлібом політигного еміґранта.

Так собі іноді міркую — гого це ми лаємо пп. Диких, Вейнбаумів, ги інших Далінів, що вони, мовляв, нападають на нас у їхніх пресових органах, ображають наші національні погування, представляють нас у некорисному світлі в огах американців?

Та ж їм, цим диким панам, зовсім не треба фатиґуватись і видумувати всякі смалені дуби, — їм треба тільки реґулярно передруковувати все те, що виписує на своїх шпальтах наша „ідеологігна" преса, по обох боках Океану...

Ох, не раз від тієї „ідеології" аж плакати хогеться!.. Читаєш ці архитвори журналістигної штуки й „етики" та й думаєш собі: „З ким ти, врешті-решт, тікав на еміґрацію? Та невже в нашому громадському житті стільки „запроданців", „фашистів", „комуністів", „братсвбивців", „гієн", „шакалів", „холуїв"?.. А як збагатився за ці роки еміґрації наш „політигний" словник! Редакція Енциклопедії Українознавства повинна б присвятити тій ділянці окрему главу.

А ось, в Навегеря Нового Року, прийшла мені до голови ще й така огайдушна гадка... Припустимо, що з цим Новим Роком американці радикально змінили курс щодо нашої справи, визнали офіціяльно наші державно - політигні постуляти, трактують нас як партнерів, одне слово — хогуть з нами балакати!

Скажіть тоді, на милість Божу, з ким вони мають балакати, з ким і як договорюватись?.. Ні, ні, моя фантазія заскупа, завбога, щоб уявити собі і представити вам ці гвари, свари і роздори, що спалахнули б дантейським пеклом серед нас — коли б настав несподівано такий момент!

А так, взагалі, я сам не знаю, гого це я заліз у високу політику, гому загепив таку тяжку матерію, саме напередодні Нового Року, коли треба вливати свіжі надії в наболілі душі, кріпити серця, малювати міражі світлого майбутнього...

Не знаю, може „поправлюся" в навегеря Маланки, бо тоді треба буде писати ще один новорігний фейлетон...

А, поза тим, я майже певний, що ви, Шановні Читагі, забудете ці мої песимістигні роздумування, як тільки переступите поріг Народного Дому та погуєте перше українське танґо. Ікер.

ВИСТАВКА ПРАЦЬ ПРОФ. ВОЛ. СІЧИНСЬКОГО

Виставка ця відбулася в залях Українського Літер.-Мист. Клюбу в Ню Йорку, в днях 17—19 грудня 1954 р., з нагоди 53 літ наукової і мистецької діяльности проф. В. Січинського.

АРХІТЕКТУРА заступлена найперше рисунками і акварелями пам'яток української архітектури. Зокрема представлена серія 12 акварелів найважніших пам'яток, починаючи від Св. Софії в Києві і кінчаючи будинком Української Центр. Ради. Далі фото-моделі дерев'яної церкви в Трочанах в Карпатах, виконаної В. Січинським з дерева (Прага 1937), як зразок того роду праці автора, яких він виконав більше.

Архітектурні проєкти В. Січинського на виставці представлені працями, починаючи з 20-х років. Не заступлені проєкти шкільних будов, народних домів, шпиталів та ін., які були виконані автором в роках 1916-1919 для Будівел. Відділів Земських Управ у Вовчанську на Слобожанщині, на Поділлі та інші проєкти; так само бракує деяких проєктів, виконаних для Галичини в роках 1920-1923. Більшість виставлених проєктів походять з 30-х і 50-х років. З таких давніших проєктів: тип Народного дому для сіл в Галичині, однобанна церква мурована, фунд. М. Терлецького, пам'ятник — церква на горі Шашкевича. Одна з найбільших споруд — Монастирська церква оо. Редемптористів у Михайлівцях на Пряшівщині, на 1,500 вірних, з залізо-бетоновими перекриттями (5 бань), побудована в роках 1933-34, коштом 500,000 чес. корон. На виставці ця монументальна будова представлена фотографіями загального вигляду, деталями та інтер'єром. Позатим виставлені проєкти мешканевих домів, вілль та ін. для Галичини, Закарпаття, Чехії, всі в українському стилі. З новіших праць — трибанна — дерев'яна церква, з детальною конструкцією вежі в Дукельському Просмику в Карпатах (1937). Катедральної церкви у Вінніпеґу, Канада, з 5 банями (відзначено 2 премією на конкурсі 1948 р.), два проєкти церков для Канади, дерев'яної церкви гуцульського типу в Порто Уніон в Бразилії (рисунки і фота з готової будови, 1949 р.). Фасада української катол. церкви у Виппені, Н. Дж. (1949), української катол. церкви у Гартфорді, Конн. (докладний проєкт на 10 аркушах, 1951 р.). Всі проєкти виконані в українському стилі. Крім проєктів церков та інших будинків, виставлені кільканадцять проєктів внутрішнього устаткування, як інтер'єри, іконостаси, престоли, кивоти та ін., також коло 10 надгробних пам'ятників, де використано незвичайне багатство української народної творчости.

З останніх архітектурних праць В. Січинського — проєкти внутрішнього оформлення римо-катол. катедри в Нюарку в ґотичному стилі: архітектурні деталі, головні двері та інші частини будови, виконані в мармурі, бронзі, залізі, сріблі та інших матеріялах (1951-1954). Вільшість архітектурних проєктів мають перспективні вигляди і деталі, а деякі виконані акварелею. Докладніше уявлення давали розложені на столах альбоми з рисунками проєктів і фотографії побудованих споруд та їх деталів.

ГРАФІКА заступлена книжковою графікою, обкладинками, заголовками, плякатами, фірмовими і друкарськими знаками, марками та інше. Одні з найдавніших праць автора: Обкладинка для люксусового вид. „Гайдамаки" Т. Шевченка 1920 р. (тиснення на полотні), плякати і каталог Перших Українських Мистецьких виставок ГДУМ у Львові 1922-1923 рр. Бракує більше обкладинок книжок, часописів та іншої графіки у Львові з рр. 1920-1923. Заступлені обкладинки „Нова Україна", Прага 1923, „Українська пісня в світі" Ол. Пеленського. З рр. 1945-1949 обкладинки до творів: М. Островерхи, М. Бажанського, кілька обкладинок до власних творів автора, зокрема „Назва України", „Українські вишивки", „Українська культура", „Тризуб", „Україна" в англійській мові. З праць виконаних в Америці: обкладинки часоп. „Крила", „Вісник", „Волинь", до книжок: Наш Львів, „В бурі життя" П. Савчука та ін. Далі, 12 великих плякатів - гербів Українських земель, мапи України та ін.

ПУБЛІКАЦІЇ заступлені численними працями автора з років 1923-1954. Виставлені лише ті твори, які були друковані окремими книжками або окремими відбитками, всього коло 50 назв. Тут бачимо такі тепер рідкі видання, як серія 12 монографій „Українська архітектура", 5 розвідок з серії „Українське ґраверство", Історія всесвітнього мистецтва, з альбомом „Стилі", Історія українського ґраверства. Нариси з історії української промисловости, Українське краєзнавство, Українське дерев'яне будівництво в Карпатах (в чеській мові). Монументальні видання альбомного характеру: Монумента Архітектуре Украіне, Українське ужиткове мистецтво, Українська культура, 5 видан. відомої популярної книги „Чужинці про Україну". З праць автора в чужих мовах, виставлені окремі видання і статті, що були публіковані в чужинецьких наукових і мистецьких збірниках, річниках, часописах та інших виданнях, в мовах німецькій, французькій, англійській, чеській, польській, еспанській, італійській. Більшість видань, особливо друкованих накладом автора або під його доглядом, видано люксусово, з мистецьким оформленням, з кольоровими обкладинками у виконанні найвизначніших українських графіків. Багато видань з ілюстраціями самого автора, особливо в працях з історії української архітектури з докладними вимірами та ін. рисунками пам'яток, що становлять окрему ділянку праці проф. В. Січинського.

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 29 грудня 1954 р., упокоївся в Бозі, заосмотрений Найсвятішими Тайнами

бл. п. ЮРІЙ КЛАПІЩАК

проживши 61 років.

Похорон відбудеться в понеділок, 3-го січня 1955 р., о 9-ій год. рано, з похоронного заведення Петра Яреми, 129 East 7th St., New York, до церкви св. Юра, після Богослуження тлінні останки будуть поховані на цвинтарі Кальварія.

Горем прибиті
ДРУЖИНА, СИН, СИНОВА, ДОЧКИ, ЗЯТІ І ВНУКИ.

IN MEMORIAM

Jacob Faust and his sister Mrs. Rose Halpern record with profound sorrow the sudden and untimely death of their dear and unforgettable friend MICHAEL BILAN from Rohatyn, West Ukraine (Galicia).

His noble deeds will always be remembered by us and his name blessed.

To his family we extend our heartfelt sympathy.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ЮТИКА, Н. Й. — Річні збори відд. 483 відбудуться 1-го січня 1955, о год. 2-ій попол. Обов'язком кожного члена прийти на річні збори, буде вибір урядників і багато ін. важних справ. — М. Романів, предс.